

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökének részvétele az IFLA 2019. évi konferenciáján. Beszámoló

Barátné Hajdu Ágnes:
Könyvtárak: Párbeszéd a változásért

Az IFLA évenként megrendezett kongresszusa a könyvtárosok, könyvtáros egyesületek legfontosabb nemzetközi találkozó helye, olyan esemény, mely mind az egyének, mind a szervezetek számára inspirációt ad a továbbmunkálkodásra; lehetőséget teremt az együttes képviseletre; teret ad a könyvtártudomány gyakorlati és elméleti szakemberei megbeszéléseinek, előadásainak; nemzetközi összefogással erősíti a szervezetek munkájának hatékonyságát; új trendeket, megoldásokat ismerhetünk meg. A konferencia ideje alatt több alkalommal ülésezik a Küldöttközgyűlés, valamint a Könyvtáros Egyesületek Menedzsmentje Szekció, melyek munkájában az MKE részvétele alapvetően fontos. Mindezek mellett azonban számos olyan szekció, esemény gazdagítja a szakmai programot, melyek felülmúlhatatlanná, felejthetlenné és egyedivé teszik ezt a hatalmas nemzetközi rendezvényt.

A 2019. augusztus 22. és 30. között megrendezett 85. IFLA konferencia szlogenje, vezető témája: *Könyvtárak: párbeszéd a változásért*, ezzel is utalva Glòria Pérez-Salmerón elnöki témájára (Libraries: motors for change), valamint a könyvtárosok szerepére a jelen és jövő kihívásai közepette. A téma egyben rámutat az IFLA egyik stratégiai programjára, melyhez az Magyar Könyvtárosok Egyesülete is számos rendezvényével és kiadványával is társult, amely az ENSZ 2030 Agendához és a Fenntartható Fejlődés Célokhoz kapcsolódó könyvtári hozzájárulásokat tudatosítja a társadalomban, és számos eszközzel támogatja a nemzeti és nemzetközi szinten való megjelenést.

Az idei konferencián 143 országból 3724 résztvevő vett részt. Athén vonzó célpontnak bizonyult a világ könyvtárosai számára, hisz ahogy Gerald Leitner, IFLA főtitkár is elmondta felhívásában, ez az a város, melyben a demokrácia bölcsőjét tisztelhetjük, két és fél ezer évvel ezelőtt itt emelték a világ első közkönyvtárát, és a városnak minden köve az antik világ, a kultúra és a műveltség tanúja, így a könyvtárak szerepéről és fontosságáról beszél.

Ezen a konferencián Barátné Hajdu Ágnes tovább folytatta az IFLA vezetőtestületében, a Governing Boardban (GB, Igazgató Tanács) történő munkát miután második megbízatása ebben a testületben a 2017 és 2019 közötti időszakra szólt. Az IFLA szabályai értelmében a tisztségviselőket – az elnök kivételével – maximum kétszer lehet (két évre) megválasztani egymásután ugyanarra a posztra. Az elnököt egyszer, aki a megválasztott elnöki időszakkal szintén 4 évet lehet – ugyanazzal a küldetéssel – az IFLA élén.

A konferenciát megelőzően 22 szekció tartott előkonferenciát, de ezek nagyobb része már megérkezésünk előtti napokban vagy a GB-üléssel párhuzamosan zajlott, és más helyszínen történt. Érdekesség, hogy az IFLA szabályai szerint csak 3 órás repülő útnyi távolságon belül lehetséges előkonferenciát szervezni, amely idén lehetővé tette például, hogy Görögországon kívül Alexandriában, Rómában, Belgrádban, Zágrábban, Berlinben, Frankfurtban és Bécsben is tartsanak ún. szatellit-konferenciát. Az Acquisition and Collection Development Szekció programját a szervezési nehézségek miatt lemondták. Ezeken az alkalmakon lehetőség van a szekciókat speciálisan érintő kérdéseket mélyebben és hosszabban, újszerű módszerekkel és körülmények között tárgyalni. Előfordulnak akár 2 napos előkonferenciák is.

A központi nagy IFLA konferencián több mint 500 előadóval találkozhattunk, a szekciók száma meghaladta a 250-et, közel 200 posztert mutattak be és 30 központi, nagy érdeklődésre számot tartó beszélgetést szerveztek, amikor a világ minden tájáról érkező szakemberek osztották meg elképzeléseiket, tapasztalataikat, történetüket mindössze 5 percben. Ezen túl természetesen

most is voltak különböző szekció-, bizottsági és egyéb ülések; üzleti célú találkozások és előadások; és az EXPO pavilonban is folyamatosan zajlottak az események, pl. díjazottak, ösztöndíjasok bemutatása, köztük voltak a Zöld könyvtári díj idei kitüntetettjei, köztük magyarországi díjazottja, a kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár. De itt hangzott el az egyik igen érdekes előadás is, a görög könyvtári szokásokat, kulturális életet bemutató sorozat keretében, mely a könyvtárakban működő speciális, matematikai olvasókörokról szólt.

A Library Boulevard szokásos folyósóján közel 200 görög könyvtár, könyvtári szolgáltatás, projekt rollupjaival ismerkedhettünk meg.

A rendezvényt az ikonikus Megaron Lambrakis Hall részében bonyolították le, kivéve a nyitó plenáris előtti napot, amikor is több tucat bizottsági ülésre került sor külső helyszíneken.

A Wroclawban már bevezetett, utólag is nézhető élő adások száma növekedett. Immár 11 szekciót követhettünk távolról, köztük a nyitó- és záróplenáris színpompás eseményeit.

1. Athén

2. Az IFLA konferencia fő helyszíne: a Megaron

Az első napon, augusztus 22-én került sor a GB Konferenciaszervező bizottságának ülésére, az azt követő napon a teljes Governing Board első egész napos tárgyalására, majd az egyes bizottságok, Standing Committee-k találkozására is, ahol új SC tagként köszöntötték a Jogi Könyvtárak Szekciójában az MKE főtitkárát, Gerencsér Juditot, akinek megválasztásához ezúton is gratulálunk.

A nemzeti szervezőbizottság ismertette a legfontosabb adatokat, amelyek szinte minden elemében felülmúlták az előző évi, Kuala Lumpurban tartott konferenciáét, annak ellenére, hogy ott több mint ezer malajziai könyvtárosnak adott támogatást a helyi kormányzat a konferenciái részvételre, mutatva ezzel is a rendező ország kultúra iránti elkötelezettségét. Görögországban ez a szám 500 volt. Itt hallhattuk a nemzetenkénti megoszlást is. Magyarországról 11 kolléga regisztrált, beleértve az önkénteseket is! Köszönhető ez többek között az NKA támogatásának és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete ösztöndíjainak, valamint az önkéntes munkát és az athéni programot népszerűsítő tevékenységének.

A GB ülés jelentős részét a szervezet soron következő stratégiai tervének és a kulcsfontosságú területeinek, ezek összefoglaló mátrixának alakítása, a folyó projektek (Vision Project, Library Map, Development & Access to Information (DA2I) report, ...) beszámolója, az egyes bizottságok tevékenységének ismertetése és GB-felelősének közreműködése tette ki. Áttekintettük a Stratégiai Partnerekkel folytatott munkát (ICA, ICOM, UNESCO, Public Libraries 2030, WIPO, ENSZ, Human Rights Council, Development Banks, Wikipedia/Mozilla/Creative Commons, Internet Governance Organisations, TASCHA stb.). A kiemelt területek bizottsági felelősei (CLM,

FAIFE, ALP, Committee on Standards, Cultural Heritage Programme) szintén bemutatták az elmúlt 2 évben végzett munkát és felhívták a figyelmet az aktuális kérdésekre. Kiemelten foglalkoztunk az IFLA Development Roadmap folyamataival, valamint az új stratégiai tervhez kapcsolódó akciókkal. A GB ülésen megfigyelőként már ott voltak az újonnan megválasztott Igazgatótanácsi tagok (2019-2021) is.

Barátné Hajdu Ágnes beszámolt a Konferencia Szervező Bizottságának delegáltjaként a 2020-as, 2021-es és 2022-es WLIC lehetséges rendezőinek, pályázóinak várható helyszínein (Dublin, Rotterdam, Auckland) tett hivatalos látogatásáról, illetve a többi pályázóról (Argentína, Mexikó). Egyöntetű véleményként fogalmazták meg, hogy a jövőben tovább kell szorgalmazni a LAC, valamint az afrikai régió sikeres pályázatait.

	
3. IFLA Igazgatótanácsi ülése	4. A magyarok egy csoportja az IFLA plakát előtt

A konferencia nyitó ünnepségének műsorán megelevenedtek a görög történelem alakjai, a szigetek színes néptánca, de a jelen kérdéseinek szimbólumai is. Az egybegyűlteket a helyi szervezőkön kívül többek között Sofia Zacharaki, a Vallás és Közoktatási Minisztérium miniszterhelyettese köszöntötte. Glòria Pérez-Salmerón elnök asszony megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a konferencia témája, a *Libraries: Dialogue for Change*, nemcsak, hogy elnöki témájához (*Libraries, motors of change*) illeszkedik, de annak továbbgondolt változata, hisz a párbeszéd egyszerre a gondolatok cseréje és tanulási folyamat, amely mindenkinek lehetőséget ad a pozitív és dinamikus gondolatok cseréjére, de egyben képessé tevő üzenet is, mely élő és interaktív, ellentétben a motorral, amely egyedül csak igen keveset tehet. A közösség, mely a párbeszédben rejtezik sokkal erősebbé és elkötelezettebbé tesz bennünket, megsokasítja a képességeinket és az óhajtott változás hamarabb bekövetkezik. És a társadalom igazságosabb, erősebb és sokszínűbb lesz nekünk könyvtárosoknak, könyvtáraknak köszönhetően.

Ugyancsak a nyitó plenárison hangzottak el Gerald Leitner főtitkár köszöntő szavai, aki kiemelte, hogy a nemzeti szervező bizottság nagyszerű munkát végzett, annak ellenére, hogy az ország drámai gazdasági és társadalmi körülmények között él. Megmutatták, hogy a lelkesedés és az elkötelezettség átsegít a nehézségeken és megteremtették egy sikeres konferencia lehetőségét. Hangsúlyozta, hogy mi mindannyian tudjuk, hogy a könyvtárak munkája segít átjutni a kríziseken. Rámutatott, hogy az idei 85. konferencia különlegesen fontos állomás az IFLA életében, hisz most mutatják be az IFLA új, a 2019-2024 időszakra szóló stratégiáját, melyet az elmúlt 2,5 évben dolgoztunk ki közös erőfeszítéssel, több mint 100 rendezvény keretében, 190 ország 30 000 könyvtárosa részvételével. Már csak az van hátra, hogy a kész stratégiát nemzetközi és lokális akciókkal tegyük élővé és eredményessé. Ennek segítésére a Governing Board, az IFLA Headquarters, valamint az IFLA szervezeteinek vezetősége már nagy munkával kidolgozott egy többszintű akciótervet.

Ahogy arra mind Gerald Leitner, mind Glòria Pérez-Salmerón utalt, a konferencia megszervezése különös nehézséget jelentett a krízishelyzetben lévő ország könyvtárosai számára. A konferencia költségeit elsősorban alapítványi, intézményi és egyéni támogatók segítségével teremtették elő, mely munkában komoly segítséget jelentett az IFLA munkatársainak tapasztalata és segítése. (Stavros Niarchos Foundation, the Stavros Niarchos Foundation Cultural Centre, Aikaterini Laskaridis Foundation, Onassis Foundation, Bank of Greece, Bodossakis Foundation, National Library of Greece, stb.)

A megnyitón még elhangzott Sofia Zacharakinak, a Vallás és Közoktatási Minisztérium miniszterhelyettesének köszöntője, valamint Loukas Tsoukalis szakmai előadása, aki kiemelte, hogy környezetünk megóvása érdekében is sokat tehetnek a könyvtárak azzal, hogy a világ emlékezetének őrzői és a tudás birtokosai, ezzel segítve a közösségi szabályozást.

5. A megnyitó egy jelenete

6. A megnyitó egy jelenete

7. Glòria Pérez-Salmerón a megnyitón

8. Az Igazgatótanács egy csoportja a megnyitón

A konferencián számos nagyszabású központi rendezvény volt, ahogy azt Gerald Leitner ígérte a nyitóplenárison, ezek a Bill and Melinda Gates Foundation által az IFLA részére adott támogatással megvalósuló Global Vision programhoz, illetve az új stratégiai tervhez kapcsolódtak általában.

1. Az IFLA President's Session alatt három részben hallottunk rövid előadásokat, illetve kerekasztal beszélgetést. A program címe: Dialogues for Change: Inspiring, Engaging, Enabling and Connecting the Motors for Change. A panelek moderátorai: Vicki McDonald GB tag, Stephen Wyber IFLA HQ, és Gerald Leitner IFLA főtitkár voltak. A témák:

- Párbeszéd a falak, korlátok ledöntéséért
 - Párbeszéd a Fenntartható Fejlődési Célok megvalósításáért
 - Párbeszéd a Global Vision (Globális jövőkép) program véghezviteléért voltak.
2. Az IFLA új stratégiájának bemutatása. Előkészületek és végrehajtás. A stratégia bemutatása Gerald Leitner vezetésével történt.

A négy stratégiai irány:

- A könyvtárak egységes hangjának megerősítése (Global Voice of Libraries)
- A szakmai gyakorlat, eredmények ösztönzése és fejlesztése
- A könyvtári terület összekapcsolása és képessé tétele
- A IFLA szervezetének optimalizálása

Minden egyes stratégiai irányt további kulcsterületekkel, részterületekkel részletezik, amelyet kétfévente felülvizsgálunk és szükség esetén módosítanak. A stratégia része az IFLA küldetésének megfogalmazása, valamint az IFLA és általa az egész könyvtáros társadalom értékeinek kifejezése, kapcsolódva az Emberi jogok nyilatkozatához, az információhoz való hozzáférés és a magas minőségű könyvtári szolgáltatások használatának jogához.

3. Az IFLA stratégiájához kapcsolódó számos projektről szóltak egyes központi rendezvények, így
- Library Map of the World interaktív térkép honlapjának fejlesztése, eddigi eredmények ismertetése, valamint a honlap részeként megjelenő sztorik beküldésének, felépítésének módszereiről, pl. Library Love Stories program; Stories and Challenges.
 - A stratégiai irányokhoz, kulcsterületekhez kapcsolódó ötletek, javaslatok gyűjtésére szolgáló Ideas Store eddigi eredményeinek ismertetése, valamint online platformjának bemutatása. Számos szekció, központi rendezvény adott példát, tanácsot a könyvtárak tanácsadó, segítő tevékenységéhez, pl. Great Ideas for Advocacy; Evaluate to Advocate – IFLA; Beg, Borrow or Steal Great Ideas.
 - Az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljaihoz, illetve az Agenda 2030-hoz kapcsolódó nemzetközi és nemzeti programok ismertetése, amelyet a központi rendezvények mellett számos szekció is választott témájául, pl. United Nations Update – IFLA, Libraries and Sustainability.
 - Ugyancsak gyakori témaválasztás volt az Open Access, Open Science egyes részletkérdéseinek tárgyalása, így a FAIFE (Freedom of Access to Information

and Freedom of Expression) stratégiai program, mely Athénban a kérdés etikai és jogi aspektusait vizsgálta.

4. Rendkívül látogatottak voltak a stratégiai terv pontjaihoz társuló, a Global Vision akcióhoz kapcsolódó rendezvények is, melyek az elnöki program és a leendő elnök, Christine Mackenzie workshopján is szerepet kaptak. Ezeken a szemináriumon Barátné Hajdu Ágnes tutori feladatokat látott el. A President-elect's Session (Christine Mackenzie) programjának címe a tavalyihoz hasonlóan megegyezett az elnöki témájával: Gyerünk, dolgozzunk együtt! (Let's Work Together). Az idei felépítésben szerencsés volt, hogy az előadások váltakoztak a csoportfeldolgozásokkal.

Az athéni konferencia magyar szempontból egyik legkülönlegesebb eseménye természetesen az ENSULIB (Environment, Sustainability and Libraries Special Interest Group = Környezetvédelmi, Fenntarthatósági és Könyvtárak Speciális Érdeklődésű Csoportja) által meghirdetett Zöld könyvtári pályázat 2019-es eredményhirdetése volt, melyen hivatalosan is bejelentették, hogy a kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár Városi Könyvtár a Zöld könyvtári díj idei kitüntetettjei között van.

Barátné Hajdu Ágnes az IFLA Tudásmenedzsment Szekció programbizottságának tagja, immár tizenharmadik alkalommal vett részt az IFLA konferenciák programjának szervezésében és 2020-ban ismét szerepet kap a Dublinban megrendezendő IFLA konferencia Tudásmenedzsment Szekció nyilvános ülésének szervezőbizottságában, melyet az IT Szekcióval közösen tartanak majd. A két téma várhatóan:

1. What is the future of the library? Outsourcing and "library as a service" - opportunity or threat?
2. What is the future of library systems? Open vs Closed source and Cloud-based delivery - Perceptions and Expectations of User Communities

Továbbá tagja a Knowledge Management Szekció és az Education and Training Szekció által közösen indított projekt csoportnak, amely a KM oktatásának tematikáit, módszertanát hivatott vizsgálni, és a tervek szerint ajánlásokat is megfogalmaz majd.

A számos programon kívül, melyen Barátné Hajdu Ágnes részt vett, egyik felelőse volt a Congress Advisory Committee tagjaként az idei konferencia teljes lebonyolításának. A LDAC (Library Development Advisory Committee) bizottság tagjai áttekintették a támogatott programok megvalósulását és akciótervet dolgoztak ki a következő két évre. A konferencián közel két tucat rendezvényen képviselte az igazgatótanácsot.

	
11. A Tudásmenedzsment Szekció vezetősége	12. Athanasia Salamoura most önkéntesként, aki 2018-2019-ben az ELTE ERASMUS hallgatója volt

A központi rendezvényeken és a Tudásmenedzsment Szekció eseményein kívül Barátné Hajdu Ágnes a következő programokon vett részt: LDAC, Subject Analysis and Access Section, Literacy and Reading Section, Education and Training Section, Continuing Professional Development and Workplace Learning Section, Library Theory and Research Section, Public Library Section,

Management of Library Associations, Agricultural Libraries SIG, Library History Special Interest Group, Environmental Sustainability and Libraries, Libraries for Children and Young Adults, EBLIDA megbeszélés, UNESCO előadások, az OCLC bemutatói és a küldöttközgyűlés.

A meglátogatott programok tekintetében külön hangsúlyt kaptak azok a programok, ahol az ENSZ SDG-jeinek könyvtári támogatásával kapcsolatban lehetett jó gyakorlatokat, ötleteket kapni, mert ezek remélhetően hatékonyan segíthetik a hazai gyakorlatot és tovább növelik a magyar könyvtárak nemzetközi ismertségét és elismertségét.

Barátné Hajdu Ágnes immár második éve felkért tagja a posztereket elbíráló bizottságnak. Az idei évben, hasonlóan a tavalyihoz nagyon sok jó, aktuális, a poszterek művészi kivitelének is megfelelő, új technikákat is alkalmazó munkák születtek. Az első díjas alkotó a ma egyre elterjedtebb maker space-ről készítette poszterét.

13. A nyertes poszter

14. A nyertes poszter alkotója Raissa Teodorival

Az athéni IFLA záróplenáris ülésén került sor Glòria Pérez-Salmerón és az elköszönő Governing Board búcsúztatására, valamint Christine MacKenzie elnöki beiktatására.

15. A múlt, jelen és jövő IFLA elnökei

16. Barátné Hajdu Ágnes Sinikka Sipiläa korábbi IFLA elnökkel

	
<p>17. A leköszönő Glòria Pérez-Salmerón</p>	<p>18. A búcsúzó IFLA GB, köztük Barátné Hajdu Ágnes</p>

A konferencia alkalmat adott arra, hogy más könyvtáros egyesületekkel építsük és elmélyítsük kapcsolatainkat, új közös projekteken gondolkodjunk, így a lengyel, ukrán, román, horvát, szerb, szlovák, dán, finn, amerikai, olasz és spanyol egyesületekkel bonyolítottunk le megbeszéléseket.

A konferencián továbbfolytatódott az új kommunikációs eszközök bevonása, így említést érdemel a facebook, twitter, vagy a különböző blogok összefogása, ill. a mobiltelefonra kidolgozott applikáció, mely sokban segítette a gyors tájékozódást az egyes események, helyszínek között.

A konferenciák egyik legjobban várt kísérő programja mindig a Kulturális este, amelyre idén a Stavros Niarchos Foundation Cultural Centre-ben került sor, ennek az épületkomplexumnak részeként épült fel a Görög Nemzeti Könyvtár. A résztvevők a program keretében meglátogathatták a nemzeti könyvtár izgalmas és vibráló élettel teli épületét, melynek legfelső szintjén lévő tetőkertből gyönyörű panoráma nyílt az éjjeli Akropoliszra és az egész városra. A zenét a Görögország-szerte ismert Estoudiantina zenekar szolgáltatta, de az est kezdetén a nyitóplenárisról már ismert néptánc csoportok is felléptek, és a program végén természetesen a közös táncolás következett.

	
<p>19. A görög nemzeti könyvtár új épülete a kulturális esten</p>	<p>20. Az Akropolisz esti fényben</p>

Külön érdemes szólni az egyes kísérőprogramok gazdagságáról, a könyvtári látogatások szervezett és egyéni látogatásának lehetőségéről.

Barátné dr. Hajdu Ágnes által tartott előadások:

A) Barátné dr. Hajdu Ágnes, mint az IFLA LDAC (Library Development Advisory Committee) Bizottságának vezetőségi tagja a pályázatok teljesítéséről tart beszámolót

Az előadás vázlata:

- a) A pályázat céljai
- b) A tervezés lépcsői
- c) A végrehajtás folyamata, a támogatók felsorolása
- d) Eredmények és publikációk

B) Barátné dr. Hajdu Ágnes, mint az IFLA Knowledge Management Szekció programbizottságának tagja két fórumon tart beszámolót:

1. Knowledge Management Szekció, Standing Committee meeting
IFLA KM SC I:

Az előadás témája: A konferencia nyilvános ülésének előkészítése

Az előadás vázlata:

I. tartalmi előkészítés

- a) A program bizottság összetétele és feladatmegosztása.
- b) A téma kijelölése és az altémák felsorolása
- c) Nyitóelőadás
- d) A beérkezett absztraktok bemutatása és elemzése
- e) A kiválasztás kritériumai
- f) A kiválasztott dolgozatok bemutatása

II. A lebonyolítás technikai előkészítése és részletei

- a) A fordítások szervezése
- b) Kapcsolat az IFLA HQ-val
- c) Honlap
- d) IFLA Library, KM repository
- e) PR és marketing feladatok
- f) A terem berendezése, speciális kívánságok az előadásokkal kapcsolatosan

IFLA KM SC II:

Az előadás témája: A konferencia nyilvános ülésének tapasztalatai

Az előadás vázlata:

- a) Az előadások tartalma
- b) Az előadások formai megjelenése
- c) Az előadások látogatottsága
- d) Javaslat a publikálásra: IFLA Journal, KM repository

A kiutazást és a konferenciái részvételt a Nemzeti Kulturális Alap támogatása tette lehetővé, melyet saját egyesületi pénzforrások felhasználása egészített ki. Hálás köszönet érte.